

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA ĐỘI NGŨ CÁN BỘ CƠ QUAN CHÍNH TRỊ CÁC CẤP TRONG XÂY DỰNG QUÂN ĐỘI “TINH, GỌN, MẠNH”

**NGUYỄN TIẾN HẢI (*)
HÀ XUÂN NAM (**)**

Tóm tắt: Cơ quan chính trị là một thành phần rất quan trọng trong cơ chế lãnh đạo của Đảng ta đối với Quân đội nhân dân Việt Nam. Hoạt động của cơ quan chính trị các cấp là một bộ phận hoạt động quan trọng để thực hiện sự lãnh đạo của Đảng đối với Quân đội. Trong giai đoạn cách mạng hiện nay, cần tiếp tục phát huy vai trò của đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của cơ quan chính trị; nâng cao chất lượng hoạt động công tác đảng, công tác chính trị; xây dựng hệ thống cấp ủy, tổ chức đảng, xây dựng cơ quan, đơn vị vững mạnh toàn diện... góp phần xây dựng quân đội “tinh, gọn, mạnh” đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới.

Từ khóa: Cán bộ; cơ quan chính trị các cấp; Quân đội; “tinh, gọn, mạnh”.

Abstract: Political agencies are a very important component in the leadership mechanism of our Party over the People's Army of Vietnam. The activities of political agencies at all levels play an important role in implementing the Party's leadership over the Army. In the current revolutionary period, it is necessary to continue promoting the role of political agency cadres to improve the effectiveness and efficiency of political agencies; improve the quality of Party and political operations; build a system of Party committees and organizations; build comprehensively strong agencies and units, etc., and contribute to building a “refined, compact, and strong” army to meet the requirements and tasks under new circumstances.

Keywords: Cadres; political agencies at all levels; Army; “refined, compact, and strong”.

Ngày nhận bài: 09/8/2024 Ngày biên tập: 24/9/2024 Ngày duyệt đăng: 22/10/2024

Trong quá trình xây dựng, chiến đấu và trưởng thành của Quân đội nhân dân Việt Nam, Đảng ta luôn kiên định với nguyên tắc: “Đảng lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt đối với quân đội”. Cơ quan chính trị đảm nhiệm công tác đảng, công tác chính trị (CTCT) trong Quân đội là bộ phận rất quan trọng trong hoạt động lãnh đạo của Đảng nhằm xây dựng Quân đội trong sạch, vững mạnh về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ, tuyệt đối trung thành với Đảng, với Tổ quốc, hết lòng, hết sức phục vụ Nhân dân, là lực lượng nòng cốt cùng toàn

dân bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, hoàn thành thắng lợi mọi nhiệm vụ mà Đảng, Nhà nước, Nhân dân giao phó. Tiến hành công tác đảng, CTCT là một nguyên tắc cơ bản trong xây dựng lực lượng vũ trang cách mạng của Đảng, là trách nhiệm của các tổ chức và mọi cán bộ, đảng viên.

1. Vai trò của đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị các cấp trong xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam “tinh, gọn, mạnh”

Đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị các cấp trong Quân đội là lực lượng nòng cốt tham mưu, đề xuất với cấp ủy, người chỉ huy, chính ủy, chính trị viên các cơ quan, đơn vị những chủ trương, biện pháp lãnh đạo thực hiện các nhiệm vụ, xây dựng đảng bộ trong sạch,

(*) PGS.TS, (**) TS; Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

vững mạnh gắn với xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện, “Mẫu mực tiêu biểu”, góp phần to lớn trong tổ chức xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam “tinh, gọn, mạnh” trong thời kỳ mới. Khi bàn về vai trò của đội ngũ cán bộ chính trị trong Hồng quân, V.I.Lênin khẳng định: “Không có các chính ủy, chúng ta sẽ không có Hồng quân”⁽¹⁾. Kế thừa di sản to lớn của Lênin về xây dựng Quân đội kiểu mới của giai cấp công nhân, Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta luôn quan tâm, chăm lo đến xây dựng đội ngũ cán bộ quân đội các cấp, đặc biệt là xây dựng, phát huy vai trò của đội ngũ cán bộ chính trị có đủ phẩm chất, năng lực, uy tín ngang tầm nhiệm vụ.

Để giữ vững sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt đối với Quân đội, Đảng phải xác lập và hoàn thiện cơ chế lãnh đạo của Đảng đối với Quân đội - đây là vấn đề có tính nguyên tắc, cơ bản, mang tính xuyên suốt. Cơ chế lãnh đạo của Đảng ta đối với Quân đội nhân dân Việt Nam là cách thức tổ chức sự lãnh đạo của Đảng đối với Quân đội trong từng giai đoạn cách mạng, được thể hiện qua các nguyên tắc lãnh đạo và tương ứng với các nguyên tắc đó là hệ thống cơ quan chính trị trong toàn quân.

Các bộ phận cấu thành cơ chế lãnh đạo của Đảng ta đối với Quân đội nhân dân Việt Nam bao gồm: hệ thống tổ chức của Đảng từ Quân ủy Trung ương đến các tổ chức cơ sở đảng; hệ thống chỉ huy; hệ thống cơ quan chính trị, cán bộ chính trị; các tổ chức quần chúng và hội đồng quân nhân ở cơ sở. Trong đó, đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị là người trực tiếp đảm nhiệm, tiến hành công tác đảng, CTCT ở cơ quan, đơn vị, là lực lượng nòng cốt tuyên truyền, giáo dục và hướng dẫn, triển khai thực hiện đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, tạo sự thống nhất trong nhận thức và hành động của lực lượng vũ trang và nhân dân địa phương đối với nhiệm vụ xây dựng Quân đội “tinh, gọn, mạnh”, từng bước tiến lên hiện đại.

Theo chức trách, nhiệm vụ, đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị là lực lượng trực tiếp tham mưu, đề xuất cho cấp ủy, tổ chức đảng, chính ủy, chính trị viên ở các cơ quan, đơn vị

những chủ trương, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo tiến hành công tác đảng, CTCT trong các cơ quan, đơn vị; đồng thời trực tiếp tiến hành nghiệp vụ công tác xây dựng Đảng. Hướng dẫn và trực tiếp tiến hành công tác đảng, CTCT trong nhiệm vụ của các cơ quan, đơn vị...

Do đó, hoạt động công tác đảng, CTCT ở các đơn vị có phát huy được đầy đủ sức mạnh phụ thuộc vào năng lực tham mưu, hướng dẫn nghiệp vụ công tác xây dựng đảng. V.I.Lênin từng nhấn mạnh: “Ở đâu mà công tác chính trị trong quân đội, công tác của các chính ủy được làm chu đáo nhất thì ở đó không hề có tình trạng lỏng lẻo trong quân đội, quân đội giữ được trật tự tốt hơn và tinh thần của họ cũng cao hơn. Ở đây thu được nhiều thắng lợi hơn”⁽²⁾. Là người sáng lập, giáo dục và rèn luyện Quân đội ta, Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt coi trọng xây dựng đội ngũ cán bộ chính trị ngay từ những ngày đầu của cách mạng và Quân đội... Người chỉ rõ: “Về mặt chính trị, cấp nào cũng có một người chính trị phái viên do đoàn thể cách mạng chọn trong bộ đội ấy hoặc phái đoàn ngoài đến làm”⁽³⁾.

Sự lãnh đạo của đảng ủy các cấp có được phát huy hay không, phụ thuộc rất lớn vào vai trò tham mưu về công tác xây dựng Đảng và công tác đảng, CTCT của đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị, đội ngũ này có trách nhiệm nghiên cứu, đề xuất phối hợp thực hiện và kiểm tra việc thực hiện. Quá trình tổ chức thực hiện, phải chủ động theo dõi, kịp thời phát hiện những khó khăn, vướng mắc; những chủ trương, giải pháp chưa phù hợp với thực tiễn... để báo cáo với cấp có thẩm quyền để sửa đổi, bổ sung phù hợp với chức năng, nhiệm vụ và sự phát triển của từng cơ quan, đơn vị. Đồng thời, trực tiếp chỉ đạo, hướng dẫn việc củng cố, kiện toàn cấp ủy, tổ chức đảng trong các cơ quan, đơn vị thuộc quyền; hướng dẫn, kiểm tra cấp ủy, tổ chức đảng thực hiện tốt các chế độ, nguyên tắc; nâng cao chất lượng lãnh đạo, góp phần xây dựng cấp ủy, tổ chức đảng các cấp trong sạch, vững mạnh, đơn vị vững mạnh toàn diện, “Mẫu mực tiêu biểu”, trực tiếp góp phần xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam “tinh, gọn, mạnh”.

Trong thời gian qua, nhận thức sâu sắc vai trò của đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị các cấp đối với nhiệm vụ xây dựng Quân đội “tinh, gọn, mạnh”, cấp ủy các cấp trong toàn quân luôn quan tâm, chú trọng đến việc chăm lo, xây dựng đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị đạt nhiều kết quả quan trọng. Đã có nhiều chủ trương, giải pháp đồng bộ, quyết liệt, thiết thực, hiệu quả việc lãnh đạo, chỉ đạo giải quyết số lượng, điều chỉnh cơ cấu, đào tạo, bồi dưỡng nâng cao chất lượng toàn diện đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị. Bên cạnh đó, đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị các cấp luôn tích cực, chủ động nêu cao ý thức tự giác tu dưỡng, rèn luyện về mọi mặt để hoàn thành nhiệm vụ được giao; chủ động nghiên cứu, học tập, nâng cao năng lực hoạt động chuyên môn, nghiệp vụ, nhất là khả năng tham mưu nghiệp vụ công tác đảng, CTCT.

Bên cạnh kết quả đạt được, việc phát huy vai trò của đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị ở một số cơ quan còn những hạn chế như: việc chăm lo xây dựng đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị có lúc, có nơi chưa được quan tâm, chú trọng đúng mức; một số cấp ủy, tổ chức đảng các cấp nhận thức chưa sâu sắc về vai trò của đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị; chưa thường xuyên đổi mới nội dung, phương pháp chăm lo, xây dựng đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị; một số cán bộ cơ quan chính trị chưa tích cực, chủ động tự học tập, bồi dưỡng, rèn luyện về mọi mặt; trình độ ngoại ngữ, tin học còn nhiều hạn chế. Nghị quyết số 109-NQ/QUTW ngày 11/02/2019 của Quân ủy Trung ương về xây dựng đội ngũ cán bộ Quân đội, nhất là cấp chiến dịch, chiến lược đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới đánh giá: “Cán bộ ở một số cơ quan tham mưu còn có biểu hiện chủ nghĩa kinh nghiệm, ngại học tập, khả năng đề xuất những vấn đề mới còn khó khăn”⁽⁴⁾.

2. Một số giải pháp tiếp tục phát huy vai trò của đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị trong Quân đội hiện nay

Một là, nâng cao nhận thức, đề cao trách nhiệm của các cấp ủy, chính ủy, chính trị viên, người chỉ huy các cấp về vị trí, vai trò của đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị.

Cấp ủy, chính ủy, chính trị viên và người chỉ huy các cấp cần nhận thức đầy đủ, sâu sắc về vị trí, vai trò của đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị: lực lượng nòng cốt trong tham mưu lãnh đạo, có vai trò, vị trí hết sức quan trọng trong xây dựng Quân đội về chính trị. Mọi hoạt động lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính ủy, chính trị viên và chỉ huy trên tất cả các lĩnh vực quân sự, chính trị, hậu cần - kỹ thuật đối với từng đơn vị cũng như toàn quân được thực hiện như thế nào, phụ thuộc một phần có ý nghĩa quyết định bởi năng lực, hiệu quả tham mưu, đề xuất của đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị các cấp. Phát huy tốt vai trò, chức năng tham mưu, đề xuất thì mọi chủ trương, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính ủy, chính trị viên và người chỉ huy sẽ đảm bảo được tính đúng đắn, khoa học, phù hợp với thực tế tại đơn vị, đem lại hiệu quả thiết thực.

Do đó, phải thường xuyên có chủ trương, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo chặt chẽ, xác định rõ mục tiêu, phương hướng, biện pháp xây dựng đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị các cấp vững mạnh về mọi mặt. Mặt khác, chú trọng chỉ đạo, đôn đốc, kiểm tra, giúp đỡ đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị trong cụ thể hóa nghị quyết của cấp ủy, chỉ thị của chính ủy, chính trị viên và người chỉ huy vào xây dựng và triển khai thực hiện kế hoạch công tác đảng, CTCT và thực hiện chức năng chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra các cơ quan, đơn vị thuộc quyền trong tổ chức thực hiện nghị quyết lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy và kế hoạch công tác đảng, CTCT.

Hai là, kết hợp chặt chẽ công tác đào tạo, bồi dưỡng với giáo dục, rèn luyện đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị trong thực tiễn công tác.

Công tác đào tạo, bồi dưỡng là khâu trung tâm, có vai trò rất quan trọng trong quá trình nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ. Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Đã lựa chọn đúng cán bộ còn cần phải dạy bảo lý luận cho cán bộ. Chỉ thực hành mà không có lý luận cũng như có một mắt sáng, một mắt mù”⁽⁵⁾. Trong xây dựng đội ngũ cán bộ, Đảng ta luôn nhất quán quan điểm phải thông qua hoạt động thực tiễn để phát hiện, sàng lọc, rèn luyện và kiểm định cán bộ. Do đó, để phát huy được

vai trò của đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị thì phải thường xuyên quan tâm đào tạo, bồi dưỡng bằng nhiều hình thức, biện pháp phù hợp; thường xuyên tổ chức các lớp tập huấn nghiệp vụ công tác cán bộ, tổ chức, tuyên huấn... qua đó đưa họ vào phong trào thực tiễn, lấy kết quả hoạt động thực tiễn làm thước đo kiểm nghiệm, đánh giá, rèn luyện nhằm phát huy vai trò của đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị các cấp.

Ba là, tiếp tục đổi mới phương pháp, tác phong công tác của đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị đáp ứng yêu cầu xây dựng Quân đội “tinh, gọn, mạnh”.

Đây là giải pháp rất quan trọng, đòi hỏi phải đổi mới toàn diện cả phương pháp, tác phong trong tham mưu, đề xuất; trong hướng dẫn, chỉ đạo, tổ chức triển khai và kiểm tra các hoạt động công tác đảng, CTCT của đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị các cấp. Trọng tâm là cần tập trung đổi mới phương pháp, tác phong trong nghiên cứu, quán triệt quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng, chỉ thị, nghị quyết của cấp trên theo tinh thần nắm vững các quan điểm, chủ trương phương hướng của cấp trên, liên hệ sát với thực tiễn tình hình nhiệm vụ và mọi mặt của đơn vị; qua đó phát hiện những vấn đề đặc thù, những khó khăn, vướng mắc tháo gỡ trong thực tế của đơn vị. Trên cơ sở đó, chủ động đề ra giải pháp thiết thực, đổi mới phương pháp, tác phong trong bám nắm tình hình tư tưởng, tổ chức của các đơn vị thuộc quyền; tăng cường đi thực tế ở cơ sở nắm bắt tình hình; xây dựng kế hoạch và hướng dẫn triển khai thực hiện kế hoạch công tác đảng, CTCT, để kịp thời tham mưu, đề xuất với lãnh đạo, chỉ huy có biện pháp lãnh đạo sát và phù hợp với thực tiễn.

Bốn là, đổi mới chính sách thu hút, tuyển chọn và thực hiện tốt chế độ, chính sách đãi ngộ đối với đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị.

Để phát huy tốt vai trò đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị các cấp, nhất là ở các cơ quan chính trị cấp chiến dịch, chiến lược, cần thực hiện đồng bộ các giải pháp, trong đó đổi mới chính sách thu hút, tuyển chọn và thực hiện tốt các chế độ đãi ngộ có vai trò rất quan trọng; đảm bảo tuyển chọn nguồn cán bộ

có số lượng phù hợp, cơ cấu hợp lý và chất lượng cao; chính sách đãi ngộ phù hợp, đúng đắn sẽ tạo động lực thúc đẩy tích cực, khả năng sáng tạo, nhiệt tình, trách nhiệm của đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị; giúp họ yên tâm công tác, tận tâm, tận lực cống hiến cho sự nghiệp cách mạng. Vì vậy, cần tiếp tục đổi mới cơ chế, chính sách để thu hút, tuyển chọn được những người thực sự phù hợp với vị trí hoạt động công tác đảng, CTCT.

Có thể khẳng định, vai trò rất quan trọng của đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị các cấp, nhất là trong nhiệm vụ giữ vững trận địa tư tưởng của Đảng cũng như phát huy hiệu lực to lớn của hoạt động công tác đảng, CTCT ở đơn vị. Vì vậy, đòi hỏi lãnh đạo, chỉ huy, chính ủy, chính trị viên các đơn vị phải quan tâm xây dựng, đào tạo, bồi dưỡng để đội ngũ cán bộ cơ quan chính trị không ngừng lớn mạnh, phát huy tốt vai trò là lực lượng nòng cốt, trực tiếp tuyên truyền, hướng dẫn, triển khai và tổ chức thực hiện tốt chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước... Qua đó, góp phần giữ vững sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng ta đối với Quân đội, bảo đảm cho Quân đội nhân dân Việt Nam luôn vững mạnh về chính trị, tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, Nhà nước và Nhân dân, thực sự “tinh, gọn, mạnh” để hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ trong mọi tình huống./.

Ghi chú:

(1) V.I.Lênin, *Toàn tập*, tập 41, Nxb CTQG-ST, H.2005, tr.179.

(2) V.I.Lênin, *Toàn tập*, tập 39, Nxb Tiến bộ, Mátxcơva năm 1977, tr. 66.

(3) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 3, Nxb CTQG-ST, H.2011, tr.502.

(4) Quân ủy Trung ương, *Nghị quyết số 109-NQ/QUTW ngày 11/02/2019 của Quân ủy Trung ương về xây dựng đội ngũ cán bộ quân đội, nhất là cấp chiến dịch, chiến lược đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.*

(5) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 5, Nxb CTQG-ST, H.2011, tr.315.